

Модул 3: Улогата на родот во врничкото насилство

Co-funded by
the European Union

Стереотипите за родот играат значајна улога во однесувањето поврзано со врничкото насилство кај деца и адолесценти. Овој модул ги истражува начинот на кој родовите норми придонесуваат кон врничкото насилство, нуди стратегии за промовирање родова еднаквост во домот и ја разгледува врската помеѓу врничкото насилство базирано на родот и сексуалното вознемирување. Разбирањето на овие динамики им овозможува на родителите да помогнат во создавање побезбедна средина за своите деца и да придонесат кон рушење на штетните родови стереотипи кои го поттикнуваат врничкото насилство.

Во текот на овој модул, ќе истражиме практични пристапи кои родителите можат да ги применат за да се соочат со родовите стереотипи, да користат инклузивен јазик и да спречат родово базирано врничко насилство да ескалира во сексуално вознемирување. Секој дел нуди конкретни примери и акциони стратегии кои можат да се применат дома за да се поттикне почит, еднаквост и здрави односи.

Разбирање на врничкото насилство базирано на родот

Врсничкото насилство базирано на родот претставува највисока форма на агресија со која се соочуваат учениците, претставувајќи 80% од училишното насилство во САД и надминувајќи други форми како агресија поврзана со возраст или етничка припадност. Последиците за жртвите се сериозни и вклучуваат зголемени стапки на депресија, анксиозност, повлекување од училиште, намалена академска успешност и суицидни мисли.

Во основата на врничкото насилство базирано на родот се родовите норми, кои можат да се опишат како „социјални норми кои дефинираат прифатливи и соодветни дејства за жени и мажи во дадена група или општество.“ Овие социјално конструирани очекувања диктираат како мажите и жените треба да се однесуваат и да се претставуваат.

Пример за родова норма

„Девојките не треба да бидат премногу асертивни, не треба да им се спротивставуваат на другите и секогаш мора да бидат средени и пристојно облечени.“

Штетни очекувања

„Мажите не смеат да плачат, не треба да им се допаѓаат „женски“ активности како уметност или литература и да се фокусираат на спорт или други „машки“ интереси.“

Овие широко прифатени социјални правила поврзани со машкост и женственост не се објективно вистинити и не важат универзално. Тие произлегуваат главно од детството, научени од родителите и блиската фамилија, и се зајакнуваат преку општествените канали како медиуми и училишни средини. Таквите уверувања често водат до негативни исходи, особено во форма на врничко насилство базирано на родот.

Врсничкото насилство базирано на родот вклучува заканувачки и вознемирувачки однесувања врз основа на родот или спроведувањето на очекувањата за родовата улога. Ова може да вклучува сексуално вознемирување, навреди, заплашување, напади и други форми на агресија поврзани со родот на жртвата. Притисокот што го чувствуваат децата и адолесцентите да се усогласат со строги општествени норми за машкост и женственост го поттикнува овие агресивни обрасци на однесување.

Прашање за размислување:

Можете ли да се сетите на некој момент кога сте суделе или сте биле непријателски настроени кон друга личност само затоа што не се вклопувала во вашите вообичаени родови норми?

Пример од реалниот живот на врничко насилство базирано на родот

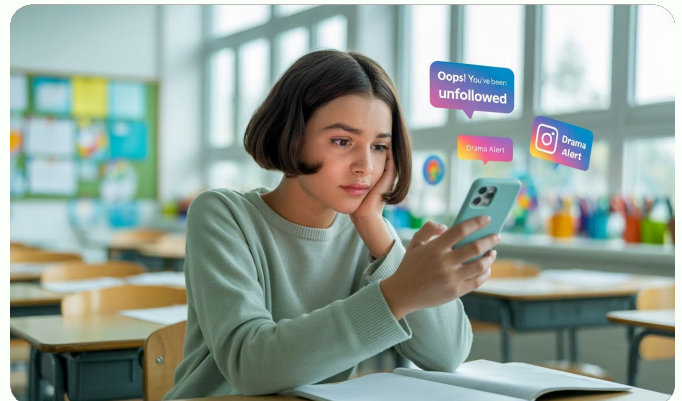
Пример 1: Момчето што танцуваше

Едно момче е малтретирано секојдневно затоа што им кажало на соучениците дека посетува часови по танц по училиште. Тој е навредуван со имиња како „принцеза“, исмејуван за „женска“ активност, па дури и физички го фаќаат и вртат како злонамерна шега. Како резултат, момчето одлучува да ја прекине својата страст кон спортот и станува анксиозно при споделување лични информации со други луѓе, до таа мерка што избегнува поголем дел од социјалните интеракции.

Пример 2: Девојката со кратка коса

Девојка која се чувствувала добро во врска со себе и својата кратка коса се преселила и почнала да оди во ново училиште. Таму, за нејзино изненадување, соучениците почнале да ја нарекуваат момче и да шират гласини за неа, дури и со објави на Инстаграм за „новиот маж во училницата“. Ова ја направило многу анксиозна за одење на училиште, влијаело на нејзиното чувство на сопствена вредност и предизвикало загриженост за нејзиниот изглед.

Овие примери илустрираат како врничкото насилство базирано на родот функционира во реалниот свет. Момчињата може да се соочат со насилство затоа што се перципираат како послаби, уметнички наклонети или невообичаено машки, додека девојчињата може да доживеат агресија ако не се вклопуваат во конвенционалните стандарди за изглед или однесување. Психолошкото влијание на ваквото насилство може да биде длабоко, влијаејќи врз самопочитувањето, академскиот успех и социјалниот развој на децата.

Основната причина за овие агресивни однесувања е строгото спроведување на родовите норми. Децата кои не се согласуваат со очекуваните родови улоги стануваат мета, создавајќи циклус во кој и жртвите и извршителите се заробени од штетни стереотипи. Разбирањето на овие динамики е првиот чекор кон создавање на поинклузивна средина каде децата можат да се изразуваат автентично, без страв од исмејување или вознемирување.

Стратегии за родители за соочување со родовите стереотипи

Родителите играат клучна улога во рушењето на штетните родови норми и промовирањето на еднаквост во домот. Децата ги разбираат правилата како обврзувачки и може да бидат помалку толерантни кон родовите однесувања кои не одговараат на стереотипите со кои се воспитувале — проблем кој дополнително се зајакнува преку родовото претставување во учебниците и медиумите.

Разновидност во медиумската изложеност

Воведете ги децата во книги и медиуми кои прикажуваат луѓе во улоги кои не се вклопуваат во традиционалните родови улоги. Прикажете жени како научнички или заинтересирани за STEM области и мажи како медицински сестри кои се грижат за другите, вклучувајќи се во активности традиционално сметани за „женски“, како готвење.

Поттикнувајте еднакво учество

Вклучете ги децата подеднакво во игра и во физичка и ментална стимулација. Овие активности треба да го поттикнуваат нивната желба за преземање иницијатива, чувство на самозастапување, без разлика на родот.

Заложете се за активно учество на татковците

Татковците треба активно да учествуваат во грижата за децата, да ги носат на здравствени прегледи, да ја следат нивната исхрана и да се вклучат во двонасочна комуникација. Ова помага да се избегне поставување на целата одговорност за грижата за децата само на мајките.

Поддржете активности кои не се вклопуваат во стереотипи

Вклучете се во значајни разговори со децата за нивните интереси, дури и кога тие не се усогласуваат со родовите очекувања. Покажете искрена љубопитност и поддршка за сите нивни активности и стремежи.

На пример, можете да ги запознаете вашите деца со професионални фудбалерки како Меган Рапино, за да ги упатите кон разноврсни спортски интереси. Можете да ја научите вашата ќерка столарство со градење куќичка за птици заедно или да го вклучите вашиот син во готвење вечера. Овие активности помагаат да се разбијат вештачките бариери создадени од родовите стереотипи.

Истражувањата ја истакнуваат важноста на татковците во животот на децата во однос на тоа како се формираат родовите стереотипи. Татковците имаат вродена способност за поврзување и нега на своите деца — искуство кое е наградувачко за двете страни. Со активно учество во животот на своите деца, татковците можат да помогнат во предизвикување на традиционалните родови улоги и да обезбедат позитивни модели на однесување.

Влијанието на јазикот врз родовите стереотипи

Јазикот е еден од најмоќните канали преку кои се пренесуваат и зајакнуваат родовите стереотипи. Бидејќи значаен дел од перцепцијата на детето за родовите стереотипи доаѓа од родителите, разбирањето како јазикот ги одржува овие стереотипи е клучно. Ова се случува главно преку повторување на стереотипи или користење родово специфичен јазик во секојдневни разговори.

Штетни изрази

- „Не плачи како девојче!“
- „Морам да го видам докторот, дали е тој тука?“
- „Таа изгледа толку мускулесто за жена.“

Зајакнување на стереотипи

- „Биди машки и справи се со тоа!“
- „Мажите се мажи.“
- „Добри дами никогаш не се спротивставуваат.“

Со слушање на овие изрази и имплицитни сугестии, особено од родителите, децата несвесно учат штетни стереотипи: дека жените не можат да бидат силни и успешни, дека мажите не можат да покажат ранливост, дека е прифатливо момчињата да се тепаат или девојчињата да бидат невидливи, и многу други штетни лекции.

Друг начин на кој јазикот влијае врз родовите стереотипи е преку тоа како родителите лепат етикети на дејствата на своите деца. Истражувањата покажуваат дека идеите на жените седум пати почесто се нарекуваат „слатки“ или „убави“ во споредба со идеите на мажите, кои се нарекуваат „иновативни“ или „храбри“. Таквиот јазик ги одвраќа девојчињата од изразување на нивните идеи и ја намалува нивната важност.

За момчињата, споредбата со девојчиња кога покажуваат емоции, со изрази како „не биди како девојче“, учи на две штетни идеи: девојчињата се слаби и момчињата треба да ги потиснуваат своите чувства. Овие лекции создаваат лажно гледиште за родовите улоги, одржувајќи стереотипи кои придонесуваат за повисоки стапки на самоубиство кај мажите, ниско самопочитување кај девојчињата, проблеми со телесната слика и ограничувања во изборот на кариера подоцна во животот.

Водич за родители: Користење инклузивен јазик

Родителите можат да покажат јазик кој не само што е поинклузивен, туку и избегнува да ги одржува штетните родови стереотипи. Еве практичен водич со примери како да се трансформираат вообичаените родово определени изрази во поддржувачки и инклузивен јазик.

Наместо да речете:

- „Не плачи како девојче“
- „Таа е силна за девојка“
- „Добри девојки никогаш не се спротивставуваат“
- „Мажите се мажи“
- „Биди машки и справи се со тоа“

Пробајте да речете:

- „Во ред е да се чувствуваш вознемирено и да ги изразиш своите емоции“
- „Таа е силна и способна“
- „Важно е да се изразиш кога знаеш дека си во право“
- „Секој е одговорен за своите постапки“
- „Ајде да најдеме начин како да ја решиме оваа ситуација“

Со уверување на децата дека е во ред да се чувствуваат вознемирено и слободно да ги изразуваат своите емоции, родителите можат да се спротивстават на штетни изрази како „Не плачи како девојка.“ Слично на тоа, пофалувањето на силата на детето без повикување на неговиот род („Таа е силна“ наместо „Таа е силна за девојка“) ги признава нивните способности без зајакнување на стереотипи.

За развивање на асертивност, родителите треба да поттикнуваат дека изразувањето на сопственото мислење кога знаеме дека сме во право е нешто што секој треба да го прави, активно противејќи се на изрази како „Добри девојки никогаш не се спротивставуваат.“ Овој пристап исто така ги охрабрува децата да застанат во одбрана на своите врсници кога се изложени на врсничко насилство.

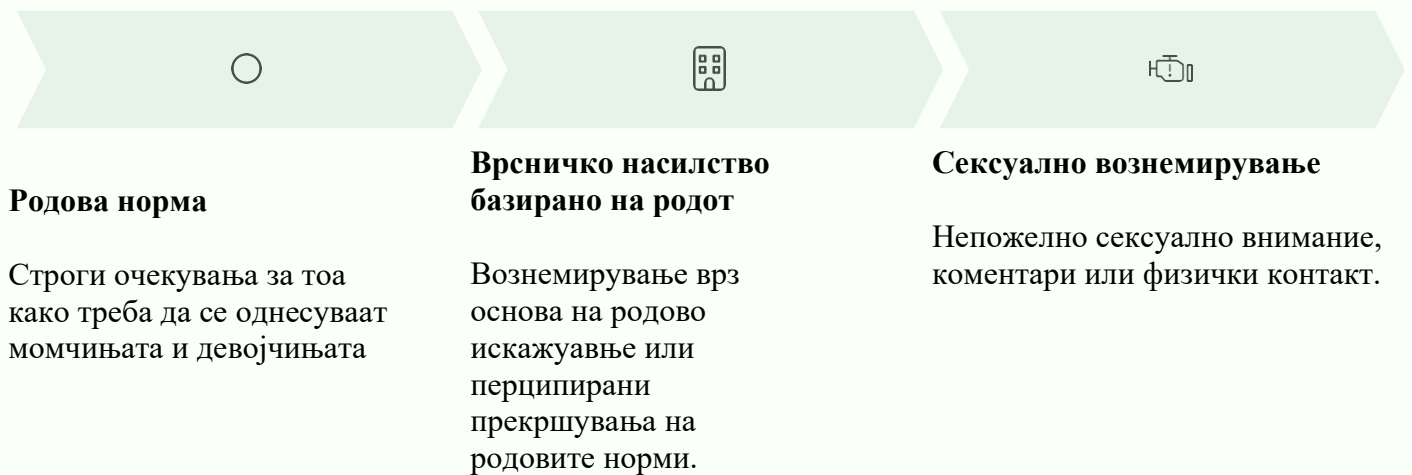
Покрај учењето на асертивност, родителите треба да ги учат децата на одговорност, избегнувајќи изрази како „Мажите се мажи.“ Наместо тоа, треба да даваат казни и награди според постапките на децата, а не според очекувањата поврзани со родот. Овој конзистентен пристап им помага на децата да разберат дека нивното однесување, а не родот, го одредува начинот на кој се третираат.

Врска помеѓу врсничко насилство базирано на родот и сексуално вознемирување

Сексуалното вознемирување е дефинирано од Американскиот Департмент за образование како „непожелно однесување од сексуална природа, кое може да вклучува непожелни сексуални понуди, барања за сексуални услуги или друго вербално, невербално или физичко однесување од сексуална природа.“ Во училиштата, сексуалното вознемирување често произлегува од истите динамики што го поттикнуваат врсничкото насилство, но се интензивира од родовите и моќните нерамноправности зајакнати од општествените стереотипи.

Сексуалното вознемирување се поттикнува од културни стереотипи за родот и сексуалноста. Момчињата и девојчињата често се социјализирани во улоги кои зајакнуваат хиерархии – доминантни против потчинети – кои го поткрепуваат врсничкото насилство. Момчињата кои се согласуваат со карактеристики поврзани со доминација често го потврдуваат својот статус преку однесувања како исмејување, агресија и вознемирување, особено кон девојчиња или момчиња кои се сметаат за „слаби“ или кои не се вклопуваат во стереотипните машки улоги.

Адолесцентите често ги ценат карактеристиките поврзани со доминација, особено кај момчињата. Истражувањата покажуваат дека агресивните однесувања, вклучувајќи сексуализирано исмејување или вознемирување, можат дури да го зголемат социјалниот статус, создавајќи токсична средина каде штетните дејства се нормализирани и наградени. Истражувањата откриваат јасна прогресија: врсничкото насилство во раната адолесценција често предвидува вршење на сексуално вознемирување во подоцнежните години.

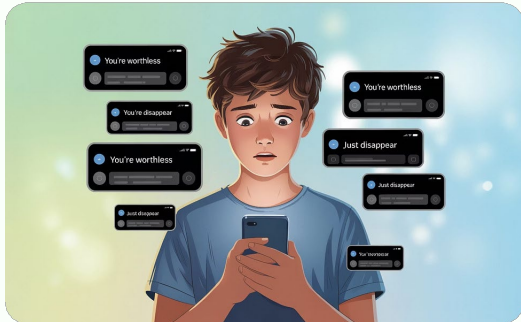

Ова ескалирање е поврзано со зголемување на сексуализираното однесување во средното училиште, каде доминацијата почнува да се појавува во позираена и сексуализирана форма. Врсничкото насилство кое произлегува од спроведување на родовите норми – на пример, нарекувањето некого „геј“ или исмејувањето на родовата експресија – се префрла во однесувања насочени кон контрола или објективизирање на другите.

Постојат и скриени хомофобични аспекти во сексуалното вознемирување меѓу учениците. Кај момчињата, да бидат нарекувани „геј“, и кај девојчињата, да бидат нарекувани „машкуданка“, се покажало дека има посериозни психолошки последици, води до зголемена анксиозност и депресија, поголема изолација од училиште и поинакво негативно перцепирање на училиштната средина.

Форми на сексуално вознемирување во училиште

Сексуалното вознемирување во училишна средина се јавува во различни форми, сите со сериозни психолошки последици за учениците. Разбирањето на овие различни манифестации е клучно за родителите за да ги препознаат предупредувачките знаци и ефикасно да ги решаваат проблемите.

Сајбер-врсничко насилство

Споделување на експлицитни слики без согласност, навредување поради изгледот и неизнудени сексуални пораки преку социјалните мрежи.

Социјално вознемирување

Ширење гласини за сексуалната активност на ученик, „издавање“ на неког без согласност или исклучување на врсници врз основа на строги родови очекувања.

Физичко вознемирување

Непожелно допирање, несоодветни гестови или навлегување во личниот простор, често оправдувано со „само се шегувам“

Однесувањата на родово базирана доминација се манифестираат и кога момчињата се исмејуваат заради тоа што изгледаат „слаби“ или не се заинтересирани за спорт, а девојчињата се вознемируваат заради тоа што се „доминантни“ или се истакнуваат во области доминирани од мажи. Овие однесувања зајакнуваат строги норми за машкост и женственост и придонесуваат за токсична училишна култура.

Дури и површни однесувања, како „разговори во соблекувални“ или јавна понижувачка сексуализирана изјава, одразуваат подлабоки општествени проблеми каде агресијата и доминацијата се наградуваат, особено кај момчињата, додека од девојчињата се очекува потчинетост. Овие однесувања, често отфрлени како „безопасно исмејување“, можат да имаат долготрајни негативни ефекти врз психолошката благосостојба и академскиот успех на учениците.

Појавата на технологијата додаде нови димензии на сексуалното вознемирување, при што сајбер-врсничкото насилство станува сè почесто. Учениците сега се соочуваат со вознемирување не само во физичките простории, туку и во дигиталните средини, каде публиката може да биде многу поголема и содржината може да опстане бесконечно, зголемувајќи ја штетата што се нанесува.

Стратегии за родители за превенција на сексуално вознемирување

Родителите можат да применат неколку стратегии за заштита на своите деца од сексуално вознемирување и за спречување да станат извршители. Овие пристапи се фокусираат на градење здрави односи, разбирање на согласноста и создавање отворени канали за комуникација.

Разговор за почитување и согласност

Објаснете дека исмејувањето на неког преку навлегување во личниот простор или правење непожелни коментари за телото не е дозволено. Користете книги или видеа соодветни на возраста за да објасните како функционира согласноста и личните граници.

Спротивставете се на родовите ограничувања

Кога ќе забележите вашето дете да исмејува неког за интереси кои не се усогласуваат со родовите стереотипи, разговарајте за тоа дека интересите не се ограничени со родот и поттикнете разговор за самото хоби.

Прикажете здрави односи

Прикажете почит во вашите сопствени односи со избегнување на прекинување, активно слушање и решавање конфликти смилено и со почит.

Поттикнувајте одговорност

Кога некој ќе даде сексистички коментар, смилено објаснете зошто тоа е навредливо и побарајте да се извини и размисли зошто одредени зборови или постапки можат да наштетат на другите.

Создавањето безбеден простор за комуникација е клучно. Родителите треба да поставуваат отворени прашања за денот на детето, вклучувајќи како се однесуваат соучениците и пријателите едни кон други. Утешете ги дека сте тука за да слушате и да помогнете да се решат непријатни ситуации без осуда. Споделувањето на вашите сопствени искуства со врничко насилство може да помогне во нормализирање на овие разговори.

На пример, можете да кажете: „Како беше денес во училиште? Дали се забавуваше со пријателите? Добро е што се согласувате со своите врсници. Кога јас бев на твоја возраст, моите соученици многу пати ми правеа непријатности, и ветив дека ќе бидам тука за моето дете ако помине низ истото, така што секогаш можеш да сметааш на мојата помош ако се соочиш со тешкотии.“

Дополнително, родителите треба да ја следат онлајн активноста на своите деца и да им објаснат дека не секој на интернет има добри намери. Децата треба да знаат дека непријатните интеракции веднаш треба да ги пријават на родителите.

Активност: Може ли да замислите дека вашето дете е сексуално вознемирувано во училиште заради родот? Смеслете план како вие и вашето дете треба да делувате и кого да го информирате за да го спречите тоа.

Создавање на акциски план за реакција на вознемирување

Кога се соочуваат со врничко насилство базирано на род или сексуално вознемирување, имањето јасен акциски план може да помогне и на родителите и на децата да реагираат ефикасно. Овој проактивен пристап не само што ги решава моменталните инциденти, туку помага и во спречување на идни настани.

Моментална реакција

Ислушајте го вашето дете без осуда. Потврдете ги неговите чувства и уверете го дека не направило ништо погрешно. Документирајте ги деталите за инцидентот, вклучувајќи датуми, времиња, локации и сведоци.

Следни чекори

Одржувајте редовна комуникација со училишните власти. Размислете за вклучување на училишни советници за обезбедување поддршка. Ако реакцијата на училиштето е недоволна, одете до општинската администрација или училиштниот одбор.

1

2

3

4

Известете го училиштето

Контактирајте соодветен училиштен персонал (наставник, советник, директор) писмено. Наведете ги училишните политики за врничко насилство и вознемирување. Побарајте средба за да ја дискутирате ситуацијата и да изработите план за интервенција.

Постојана поддршка

Размислете за професионално советување ако вашето дете покажува знаци на траума. Придружете се или формирајте групи за поддршка на родители. Продолжете со отворени разговори со вашето дете за неговите искуства и чувства.

Учете ги децата дека асертивни комуникациски вештини исто така може да им помогнат да реагираат на вознемирување. Играјте сценарија во кои тие практикуваат поставување граници со фрази како „Стани, не ми се допаѓа тоа“ или „Тоа е неприфатлив коментар.“ Истакнете дека тие имаат право да напуштат непријатни ситуации и да побараат помош од доверливи возрасни.

За сериозни случаи, родителите треба да бидат свесни за правната заштита. Title IX забранува дискриминација врз основа на пол во училишта кои примаат федерално финансирање, што вклучува заштита од сексуално вознемирување. Ако интервенциите на училишно ниво се неефикасни, родителите може да треба да поднесат формална жалба до координаторот за Title IX на училиштето или до Канцеларијата за граѓански права на Министерството за образование на САД.

Запомнете дека справувањето со вознемирување не е само за реагирање на поединечни инциденти, туку и за менување на културата која овозможува такво однесување. Преку застапување за сеопфатни програми против врничко насилство и политики инклузивни за родот во училиште на вашето дете, можете да помогнете во создавање побезбедна средина за сите ученици.

Следење на онлајн активности и дигитална безбедност

Дигиталниот свет претставува уникатни предизвици кога станува збор за врсничко насилство и сексуално вознемирување базирано на род. Сајбер-врсничкото насилство може да се манифестира на многу начини, вклучувајќи споделување на експлицитни слики без согласност, навреди за телесниот изглед и нежелни сексуални пораки преку социјалните мрежи. Родителите треба да применуваат специфични стратегии за да им помогнат на своите деца да се движат низ овие онлајн ризици.

Стратегии за дигитална безбедност за родители

- Воспоставете јасни правила за користење на интернет, вклучувајќи кои платформи се соодветни и ставете временски ограничувања.
- Користете родителски контроли и поставки за приватност на уреди, апликации и сметки на социјални мрежи.
- Редовно разговарајте за онлајн интеракциите без да бидете наметливи.
- Научете ги децата за дигиталниот отпечаток и трајноста на онлајн содржината.
- Разговарајте за ризиците од споделување лични информации или слики онлајн.
- Објаснете дека онлајн вознемирувањето треба веднаш да се пријави.
- Прикажете здрави дигитални навики преку вашето сопствено однесување.

Кога разговарате за онлајн безбедност, фокусирајте се на овластување, а не на страв. Помогнете им на децата да разберат дека имаат контрола врз своите дигитални животи и научете ги како да препознаваат и реагираат на несоодветно однесување.

Отворената комуникација е клучна – децата треба да се чувствуваат удобно да им се обратат на родителите ако најдат на проблематична содржина или интеракции онлајн. Создадете атмосфера каде нема да се плашат од казна или одземање на уредите ако пријават проблеми.

Родителите треба да бидат свесни и за предупредувачките знаци дека нивното дете може да доживува онлајн вознемирување, како ненадејни промени во користењето на уредите, емоционален стрес по користење на технологија или одбивање да зборува за онлајн активности. Ако забележите вакви знаци, пристапете кон разговорот со емпатија, а не со обвинување.

За тинејџерите, дискусии за секстинг и злоупотреба на слики се особено важни. Објаснете ги потенцијалните правни и социјални последици од споделување експлицитни слики, дури и во рамките на врски.

Истакнете дека притискањето на некого за вакви слики претставува форма на вознемирување и дека согласноста е клучна во сите интеракции, и онлајн и офлајн.

Со комбинирање на технички мерки за заштита со континуирани разговори за дигитално граѓанство и почит, родителите можат да им помогнат на децата да развијат вештини за препознавање, избегнување и реагирање на онлајн вознемирување, додека сепак имаат корист од позитивните аспекти на дигиталната поврзаност.

Заклучок: Градење основа за родова еднаквост

Справувањето со врничко насилство базирано на род бара мултифакторски пристап кој започнува дома. Со разбирање како родовите стереотипи придонесуваат за насилството, родителите можат да преземат проактивни чекори за промовирање на еднаквост и почит во животите на своите деца. Стратегиите наведени во овој водич обезбедуваат основа за создавање средини каде сите деца можат да напредуваат без ограничувањата на строги родови очекувања.

Осмислен јазик

Користење инклузивен, неродов јазик кој избегнува зајакнување на стереотипи и ги охрабрува сите деца да се изразуваат автентично.

Постојано едуцирање

Континуирано учење за родова еднаквост и споделување соодветни сознанија според возраста со децата за да се изгради нивното разбирање.

Еднакви можности

Обезбедување на децата пристап до различни активности, интереси и модели за углед, без разлика на традиционалните родови поврзувања.

Отворена комуникација

Создавање безбедни простори за децата каде што можат да ги споделат своите искуства и чувства без осудување или родово засновани очекувања.

Запомнете дека рушењето на родовите стереотипи е постојан процес кој бара доследност и саморефлексија. Родителите можеби ќе треба да ги преиспитаат сопствените предрасуди и претпоставки за родот за да можат ефикасно да бидат модел на еднаквост за своите деца. Со предизвикување на штетните норми во секојдневните интеракции, родителите можат да помогнат да се создаде поинклузивно општество во кое родово заснованото малтретирање станува сè поретко.

Врската меѓу родово заснованото малтретирање и сексуалното вознемирување ја нагласува важноста на раната интервенција. Со тоа што децата ќе се учат на поимите согласност, почит и здрави односи од најрана возраст, родителите можат да помогнат да се спречи ескалацијата на штетните однесувања и да ги заштитат своите деца од тоа да станат или жртви или извршители.

На крајот, целта е да се воспитуваат деца кои ја препознаваат вредноста на секоја личност, без оглед на родовиот израз или идентитет. Промовирајќи емпатија, почит и еднаквост во домот, родителите придонесуваат за поширока културна промена – од ригидните родови норми кон поинклузивно општество, каде што сите деца можат да го развијат својот целосен потенцијал, ослободени од ограничувањата на родовите очекувања и малтретирањето.